

**ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА**

Факультет: природничо-географічний факультет

Кафедра: географії та геоекології

ОСНОВИ ТУРИЗМУ

СИЛАБУС

2020 – 2021 навчальний рік

Силабус це персоніфікована програма викладача для навчання студентів з кожного предмета, що оновлюється на початок кожного навчального року.

Силабус розробляється відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівця відповідного рівня та згідно навчального і робочого навчального планів, з врахуванням логічної моделі викладання дисципліни.

Силабус розглянутий на засіданні кафедри географії та геоекології.

Протокол від « ____ » _____ 20__ року № ____
Завідувач кафедри _____ (_____)
(підпис) (ініціали та прізвище)

Розробник: кандидат географічних наук, доцент кафедри географії та геоекології **Онойко Юрій Юрійович.**

Електронна адреса: onoiko0904@ua.fm

2. Опис навчальної дисципліни

Назва дисципліни:	Основи туризму
Спеціальність:	014 Середня освіта (Географія)
Освітньо-професійна програма:	Середня освіта (Географія) та краєзнавчо-туристична робота
Рівень вищої освіти:	перший (бакалаврський)
Форма навчання:	денна
Курс:	2
Семестр:	3

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
Тип дисципліни	Вибіркова
Кількість кредитів –	3
Блоків –	2
Загальна кількість годин –	90
Тижневих годин для денної форми навчання:	2
Лекції	20 год.
Практичні, семінарські	14 год.
Лабораторні	-
Самостійна робота	56 год.
Вид підсумкового контролю:	залік
Сторінка дисципліни на сайті університету	з анотацією курсу можна ознайомитись на сайті університету за електронною адресою: https://www.cuspu.edu.ua/ua/kafedry-heohrafiy-ta-heoekolohiy/annotatsiy-kursiv
Зв'язок з іншими дисциплінами.	базові знання та вміння з географії (в тому числі картографії та топографії), знання з історії як мінімум на рівні шкільного курсу (в тому числі історії рідного краю), базові знання та вміння з курсу безпеки життєдіяльності

3-4. Мета та завдання навчальної дисципліни.

Головною метою курсу є формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань та практичних вмінь з організації та проведення туристичних подорожей з активними засобами пересування. Отримані знання та сформовані вміння знадобляться в подальшому під час навчальних польових географічних практик, під час організації краєзнавчо-туристичної діяльності в закладах освіти.

Вивчивши дисципліну «Основи туризму» студенти зможуть моделювати, організовувати та проводити краєзнавчо-туристичні заходи, розробляти туристичні маршрути відповідно до вимог безпеки життєдіяльності й охорони праці, основ гігієнічного та медичного забезпечення, особливостей фізичного розвитку учнів, навчатися організовувати шкільне та туристичне краєзнавство, проводити краєзнавчо-туристичні дослідження своєї місцевості, збирати, упорядковувати та використовувати краєзнавчі матеріали, працювати з різними джерелами краєзнавчої інформації.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Основи туризму» у студента мають бути сформовані такі **компетентності за освітньо-професійною програмою** «Середня освіта (Географія) та краєзнавчо-туристична робота» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (ЦДПУ, 2018):

1. Загальні системні компетентності:

ЗК5 – здатність застосовувати набуті знання на практиці, критично сприймати інформацію, виявляти, ставити та вирішувати проблеми, генерувати нові ідеї (креативність), приймати обґрунтовані рішення, адаптуватися та діяти в новій ситуації.

ЗК6 – навички забезпечення безпеки життєдіяльності та здорового способу життя, збереження здоров'я і високої працездатності.

2. Фахові (спеціальні) компетентності:

ФКС2 – здатність організовувати краєзнавчо-туристичну роботу в закладах освіти, планувати та проводити краєзнавчо-туристичні заходи, розробляти туристичні маршрути і тури відповідно до вимог безпеки життєдіяльності й охорони праці, основ гігієнічного та медичного забезпечення, особливостей фізичного розвитку учнів.

ФКС3 – здатність організовувати шкільне та туристичне краєзнавство, проводити краєзнавчо-туристичні дослідження своєї місцевості, збирати, упорядковувати і використовувати краєзнавчі матеріали, працювати з різними джерелами краєзнавчої інформації.

Вивчення дисципліни «Основи наукових досліджень» забезпечує досягнення у студентів таких **програмних результатів навчання за освітньо-професійною програмою** «Середня освіта (Географія) та краєзнавчо-туристична робота» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (ЦДПУ, 2018):

ПРНС2 – моделює, організовує та проводить краєзнавчо-туристичні заходи, вміє розробляти туристські маршрути та тури відповідно до вимог безпеки життєдіяльності й охорони праці, основ гігієнічного та медичного забезпечення, особливостей фізичного розвитку учнів.

ПРНС3 – організовує шкільне та туристичне краєзнавство, проводить краєзнавчо-туристичні дослідження своєї місцевості, збирає, упорядковує і використовує краєзнавчі матеріали, вміє працювати з різними джерелами краєзнавчої інформації.

Завдання вивчення дисципліни

- **навчальні:** забезпечити засвоєння студентами необхідного обсягу теоретичних та прикладних знань з курсу «Основи туризму»;
- **методологічні:** формувати у студентів вміння організовувати процес краєзнавчих досліджень, оволодіння методологічним апаратом туристсько-краєзнавчих досліджень;
- **дослідницькі:** формувати у студентів вміння самостійно проводити краєзнавчі дослідження географічних об'єктів, явищ і процесів, та залучати до цього процесу учнів (зокрема в рамках роботи Малої академії наук учнівської молоді);
- **практичні:** навчити студентів виконувати курсові та магістерські проекти, згідно сучасних вимог оформлювати наукову звітність; підготувати студентів до виконання обов'язків організатора краєзнавчо-туристичної роботи, виробити вміння самостійно отримувати нові знання, в

доступній формі з використанням різних методів та технологій доносити інформацію до інших.

Студенти повинні на практиці застосувати отримані знання щодо ефективної організації краєзнавчо-туристичної роботи. З цією метою програмою курсу передбачено виконання ряду практичних робіт.

5. Зміст дисципліни. Календарно-тематичний план

Тиж. / дата / год.	Тема, план	Форма діяльності (заняття)	Література, ресурси в Інтернеті	Самостійна робота, год.	Вага оцінки
Змістовний розділ №1. Туризм як соціально-економічна система. Нормативно-правове регулювання туристичної діяльності в закладах освіти України					
Тиждень 1 4 акад. год.	Тема 1: Сутність та особливості туризму. Функції туризму. Мета та завдання дисципліни. Поняття про туризм та його функції і дисфункції. Туризм і рекреація. Класифікація туризму. Сутність спортивного туризму. Поняття про туристсько-спортивний маршрут. Форми туристсько-спортивної діяльності.	Лекція	[1; 7; 9; 15; 23; 25]	Історія розвитку туризму в світі та Україні. 8 год.	1 (за сам. роб.)
Тиждень 2 2 акад. год.	Тема 2: Нормативно-правове забезпечення краєзнавчо-туристичної діяльності в закладах освіти. Глобальний етичний кодекс туризму, хартія туризму, Основні нормативно-правові акти, які регулюють туристичну роботу в закладах освіти України. Закон України «Про туризм». Зміст Інструкції щодо організації та проведення екскурсій і подорожей з учнівською та студентською молоддю. Інструкція щодо організації та проведення туристсько-спортивних походів з учнівською та студентською молоддю. Положення про туристські маршрутно-кваліфікаційні комісії.	Лекція	[5; 8; 9; 15; 19; 27; 39]	Функції та дисфункції туризму як соціально-економічного явища. 8 год.	1 (за сам. роб.)

Тиждень 3 2 акад. год.	Тема 1: Сутність та особливості туризму. Функції туризму	Практична робота	[1; 7; 9; 15; 23; 25]	-	5
Змістовний розділ №2. Організація та проведення туристичних подорожей					
Тиждень 4 4 акад. год.	Тема 3. Організація туристичних подорожей з активними засобами пересування. Загальне планування туристичних подорожей з активними засобами пересування. Комплектування туристичної групи. Самоврядування туристичної групи. Розробка маршруту подорожі.	Лекція	[7; 9; 11; 14; 18; 26]	Специфічні ознаки спортивного туризму. 4 год.	2 (за сам. роб.)
Тиждень 5 2 акад. год.	Тема 4. Краєзнавча робота під час туристичних походів. Сутність та значення краєзнавчої роботи під час туристичних походів. Методи та прийоми краєзнавчих досліджень. Типовий план краєзнавчого звіту за результатами туристичного походу. Кошторис подорожі. Складання звіту про туристичну подорож.	Лекція	[7; 9; 11; 14; 18; 26]	Різноманіття краєзнавчих досліджень. 6 год.	2 (за сам. роб.)
Тиждень 6 2 акад. год.	Тема 2: Організація туристичних подорожей з активними засобами пересування. Краєзнавча робота під час туристичних походів	Практична робота	[7; 9; 11; 14; 18; 26]	-	5
Тиждень 7 2 акад. год.	Тема 5. Топографічна підготовка туристів. Читання топографічних карт. Орієнтування під час туристичного походу: за картами та компасом, за навколишніми ознаками. Визначення напрямків на місцевості. Робота з компасом. Спортивне орієнтування.	Лекція	[9; 14; 19; 23; 34; 38]	Різноманіття топографічних карт. Туристичні карти. 6 год.	2 (за сам. роб.)
Тиждень 8 2 акад. год.	Тема 3: Топографічна підготовка туристів	Практична робота	[9; 14; 19; 23; 34; 38]	-	5

Тиждень 9 2 акад. год.	Тема 6. Спорядження туристичних подорожей. Вимоги та різноманіття туристичного спорядження для походів різної складності. Спеціальне туристичне спорядження. Туристичні вузли та техніка їх в'язання. Облаштування туристичного бівуаку.	Лекція	[7; 9; 11; 14; 18; 26]	Особисте туристичне спорядження. 6 год.	2 (за сам. роб.)
Тиждень 10 2 акад. год.	Тема 4: Спорядження туристичних подорожей	Практична робота	[7; 9; 11; 14; 18; 26]	-	5
Тиждень 11 2 акад. год.	Тема 7. Організація харчування під час туристичних подорожей. Хімічний склад та калорійність продуктів харчування. Добовий раціон туриста та режим харчування. Основні види продуктів, які використовуються в подорожах. Особливості поповнення продуктів на маршруті. Складання меню для туристичного походу. Пакування продуктів харчування для туристичного походу.	Лекція	[9; 11; 14; 34]	Особливості пакування продуктів харчування під час туристичного походу. 6 год.	1 (за сам. роб.)
Тиждень 12 2 акад. год.	Тема 5: Організація харчування під час туристичних подорожей	Практична робота	[9; 11; 14; 34]	-	5
Тиждень 13 4 акад. год.	Тема 8. Організація руху туристичної групи на маршруті. Особливості організації руху туристичної групи на маршруті: рух стежками, лісом, заболоченими ділянками, схилами тощо. Техніка подолання перешкод під час туристичного походу: подолання водних, гірських перешкод. Змагання зі спортивного туризму. Особливості організації пішохідних, водних, велосипедних, лижних, гірських туристичних походів.	Лекція	[9; 11; 14; 19; 23; 33; 37; 38]	Техніка та тактика руху туристичної групи під час походу. 6 год.	2 (за сам. роб.)

Тиждень 14 2 акад. год.	Тема 6: Організація руху туристичної групи на маршруті	Практична робота	[9; 11; 14; 19; 23; 33; 37; 38]	-	5
Тиждень 15 2 акад. год.	Тема 9. Правила безпеки під час туристичних подорожей. Основні причини нещасних випадків під час туристичних походів. Долікарська допомога при непритомності, гострій серцевій недостатності, тепловому та сонячному ударі, ураженні блискавкою, отруйних укусах, утопленні, переохолодженні та обмороженні, опіках, кровотечах, розтягненні зв'язок, вивихах, переломах, харчових отруєннях тощо. Способи транспортування потерпілого. Медична аптечка під час туристичних походів.	Лекція	[5; 8; 9; 14; 15]	Правила транспортування постраждалого під час туристичного походу. 6 год.	2 (за сам. роб.)
Тиждень 16 2 акад. год.	Тема 7: Правила безпеки під час туристичних подорожей	Практична робота	[5; 8; 9; 14; 15]	-	5

6. Рекомендовані джерела інформації для вивчення дисципліни.

Базові джерела

1. Абрамов В. В. Історія туризму: підруч./ В. В. Абрамов, М. В. Тонкошкур. – Харків: Видавництво «Форт», 2010. – 286 с.
2. Александрова А. Ю. Международный туризм / А. Ю. Александрова – М.: Аспект Пресс, 2001. – 461 с.
3. Биржаков М. Б. Введение в туризм. Издание 9-е, переработанное и дополненное / М. Б. Биржаков – СПб.: «Издательский дом Герда», 2007. – 576 с.
4. Боголюбов В. С. Экономика туризма / В. С. Боголюбов, В. П. Орловская – М.: Академия, 2005. – 192 с.
5. Жарков Г. Н. Правовое обеспечение международного туризма: Учебно-практическое пособие / Г. Н. Жарков. – К.: Кондор, 2004. – 486 с.
6. Ильина Е. Н. Туроперейтинг: организация деятельности: Учебник. – М.: Финансы и статистика, 2000. – 256 с.
7. Кифяк В. Ф. Організація туристичної діяльності в Україні. / В. Ф. Кифяк. – Чернівці: Книги-XXI, 2003. – 300 с.
8. Нормативно-правові акти України з питань туризму: Збірник законодавчих та нормативних актів / Упор. М. І. Камлик. – К.: Атіка, 2004. – 464 с.
9. Організація туризму: підручник / І. М. Писаревський, С. О. Погасій, М. М. Покоłodна та ін.; за ред. І. М. Писаревського. – Х.:ХНАМГ, 2008. – 541 с.
10. Осипова О. Я. Транспортное обслуживание. Обслуживание туристов: Учебник / О. Я. Осипова. – М.: Академия, 2006. – 384 с.
11. Основы туристской деятельности: учебник / Е. Н. Ильина, Г. И. Зорина, Е. В. Мошняга и др. – М.: Советский спорт, 2004. – 200 с.
12. Пересічний О. В. Готельно-ресторанний бізнес, стан та перспективи розвитку. / О. В. Пересічний. – К.: Знання . – 2007. – 430 с.
13. Писаревський І. М. Матеріально-технічна база готелів: підручник / І. М. Писаревський, А. А. Рябев. – Х.: ХНАМГ, 2009. – 276 с.

14. Писаревський І. М. Планування та організація туристських маршрутів: Підручник / І. М. Писаревський, М. В. Тонкошкур; Харків. нац. ун-т. міськ госпва. – Харків.: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2011. – 304 с.

15. Про туризм: Закон України № 1282-IV – ВР від 18.11.2003 // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 13. С. 180.

Додаткові джерела

16. Сапрунова Н. С. Туризм: еволюція, структура, маркетинг. / Н. С. Сапрунова. – М.: Ось-89, 1997. – 160 с.

17. Сенин В. В. Организация международного туризма. / В. В. Сенин. – М.: Финансы и статистика, 2004. – 400 с.

18. Сокол Т. Г. Организация туристической деятельности в Украине: Навчальний посібник. – К.: «Рокор», 2001. – 200 с.

19. Сокол Т. Г. Основы туристической деятельности: Підручник / Т. Г. Сокол. – К.: Грамота, 2006. – 264 с.

20. Степанов Е. Г. Основы курортологии: учебное пособие. / Е. Г. Степанов. – Харьков: ХНАГХ, 2006. – 326 с.

21. Тонкошкур М. В. Туристське країнознавство: Підручник / М. В. Тонкошкур, М. М. Покоłodна, І. Л. Полчанінова; Харк. нац. акад. міськ госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2011. – 475 с.

22. Ушаков Д. С. Прикладной туроперейтингу: учебн. пособие. / Д. С. Ушаков. – М.: ИКЦ «МарТ», 2004 р. – 416 с.

23. Федорченко В. К. Туристський словник-довідник: Навч. посіб. / В. К. Федорченко, І. М. Мініч – К.: Дніпро, 2000. – 160 с.

24. Энциклопедия туриста / Е. И. Тамм, Ю. Н. Александров, А. Х. Абуков, и др. – М.: Большая Российская энциклопедия, 1993. – 607 с.

25. Фрей Л.В. Історія розвитку самодіяльного спортивно-оздоровчого туризму в Україні / Л.В. Фрей // Гуманітарний вісник. – 2014. – № 20. – С. 69–77.

26. Цибух В.І. Роль та значення спортивного туризму в соціально-економічному розвитку регіонів / В.І. Цибух // Туризм. – Київ, 2015. – Випуск II (58). – С. 104-108.

Електронні джерела інформації

27. Гаагська декларація Міжпарламентської конференції з туризму (Гаага, 10-14 квітня 1989 р.) [електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_904#Text. – Назва з екрану.

28. ДСТУ 3862-99 Ресторанне господарство. Терміни та визначення. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.nau.kiev.ua/nau10/ukr/getent.php?uid=1022.260.0&nobreak>.

29. ДСТУ 4268:2003 Послуги туристичні. Засоби розміщування. Загальні вимоги. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.kurortservice.com/uploads/assets/file/per.pdf>.

30. ДСТУ 4269:2003 Послуги туристичні. Класифікація готелів. – [Електронний ресурс] – Режим доступу до стандарту: <http://www.ukrhotels.com/files/File/4269-2003.pdf>.

31. ДСТУ 4281:2004 Заклади ресторанного господарства. Класифікація. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zumf.com/doc/449/>.

32. ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Засоби розміщування. Терміни та визначення. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.prohotel.tv/forum/index.php?autocom=downloads&showfile=439>.

33. Комунальний заклад «Кіровоградський обласний центр туризму, краєзнавства та екскурсії учнівської молоді». Офіційний сайт [електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://onedrive.live.com/>.

34. Основы спортивного туризма в рекреационной деятельности: збірник наукових праць [Електронний ресурс]. – Харків : ХДАФК, 2016. – 358 с. – Режим доступу : <http://journals.uran.ua/index.php/wissn055>.

35. Правила користування готелями й аналогічними засобами розміщення та надання готельних послуг, затверджені наказом Державної туристичної адміністрації України від 16.03.2004 № 19 та зареєстровані в Мін'юсті України 02.04.2004 за № 413/9012. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://lawua.info/jurdata/dir206/dk206012.htm>.

36. Правила обов'язкової сертифікації послуг з тимчасового розміщення (проживання) із змінами і доповненнями, внесеними наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 3 вересня 2007 року № 207 – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://lawua.info/bdata2/ukr2303/index.htm> та vi-leghas.ua/content/view/3878/36/lang.ukrainian/.

37. Український державний центр національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді. Офіційний сайт [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrjuntur.org.ua/>.

38. Федерація спортивного туризму України. Офіційний сайт [електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.fstu.com.ua/>.

39. Хартия туризму [електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_640#Text. – Назва з екрану.

7. Політика виставлення балів. Вимоги викладача

Оцінювання якості знань студентів, в умовах організації навчального процесу за кредитно-трансферною системою здійснюється шляхом поточного та підсумкового (семестрового) контролю за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ECTS та національною шкалою оцінювання.

Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів на практичних заняттях, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом тощо.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання;
- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає, рецензія на виступ;
- участь у дискусіях;
- аналіз джерельної та монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- самостійне опрацювання тем;
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- систематичність роботи на практичних заняттях, активність під час обговорення питань.

Максимальний бал за повну, вичерпну відповідь в усній або письмовій формі під час практичного заняття – 5 балів:

- **5 б.** ставиться, коли студент повністю засвоїв теоретичний матеріал, логічно викладає його, пов'язуючи з вивченим раніше, бачить міжпредметні зв'язки, наводить аргументи, робить посилання на потрібну літературу. Обов'язковим є ознайомлення з додатковою літературою, її опрацювання і використання під час розкриття питання. Студент робить висновки, висловлює гіпотези, дискутує. Має сформовані навички організації ефективної наукової роботи.
- **4 б.** ставиться, коли студент засвоїв теоретичний матеріал, вільно викладає його, наводить приклади, однак є незначні проблеми з усвідомленням системних зв'язків, коментарем теоретичного матеріалу. Не завжди дотримується логіки викладу, припускається незначних помилок чи неточностей.
- **3 б.** отримує студент, який в цілому правильно переказує навчальний матеріал, але допускається кількох не надто суттєвих помилок. Сформовані уміння реалізовує на практиці.
- **2 б.** одержує студент, який невпевнено переказує матеріал, не завжди вправно ілюструючи його. Під час відповіді потребує допомоги, допускається помилок; на практиці з труднощами реалізовує отримані знання.
- **1 б.** ставиться студентові, який робить вдале доповнення, виправляє неточності, однак при цьому індивідуально не виступає з окремих питань.

Виконання практичних завдань та захист практичної роботи оцінюється максимум в 5 балів, при цьому максимальну кількість балів отримує студент, який вчасно, бездоганно і охайно виконав всі завдання. 4-3 бали – отримує студент, який мав певні труднощі при виконання поставлених завдань, але зміг їх успішно подолати. 2-1 бал – ставиться студентові, який не зміг вчасно виконати всі практичні завдання роботи і не виявив при цьому самостійності у їх виконанні.

Підготовка та захист реферативної роботи оцінюється максимум в 5 балів (при цьому враховується його зміст, оформлення, захист, анотація).

в 5 б. – оцінюється бездоганно структурована робота, яка містить оформлені відповідно до вимог *титульний аркуш, зміст, перелік умовних позначень* (за необхідності), *вступ, основну частину, висновки, список використаних джерел, додатки* (за необхідності), анотацію. Студент виявляє абсолютну грамотність у мовному оформленні: роботу написано з дотриманням вимог наукового стилю, без орфографічних, пунктуаційних, граматичних, лексичних помилок. Цитування коректне, оформлене відповідно до правил. У роботах з історичних мовних дисциплін враховується культура передачі тексту засобами сучасної графіки з використанням необхідних елементів старої графічної системи: не допускається жодного відхилення. Захист роботи демонструє вільне володіння матеріалом, уміння відповідати на питання з теми, відстоювати власні позиції, опираючись на результати дослідження.

4 б. – виставляється за самостійну, добре структуровану роботу, яка містить усі компоненти, продиктовані матеріалом дослідження. Усі етапи роботи виконано як в роботі на «відмінно», але при цьому трапляються одиничні помилки. Усі компоненти роботи, які оформляються за зразком чи розробленими моделями (список літератури, титульний аркуш, додатки, а також цитування), не повинні містити жодної помилки. Студент виявляє мовленнєву грамотність, дотримуючись вимог наукового викладу, правил орфографії та пунктуації, виявляючи багатство мовлення на всіх мовних рівнях. Можливі одиничні не грубі помилки. На захисті студент вільно викладає результати дослідження, в основному впевнено відповідає на питання, помиляючись у несуттєвих моментах. Намагається відстоювати свою позицію. Оформлення роботи відповідає вимогам, бездоганно оформляються компоненти за абсолютним зразком (титульний аркуш, список літератури. Захист роботи показує орієнтацію студента в літературі з проблеми, здатність представити самостійно зібраний матеріал і висновки його дослідження. Але на питання відповідає невпевнено чи нечітко, інколи виникають труднощі із використанням понятійного апарату.

3 б. – виставляється за самостійно написану роботу, в якій витримано структуру, описано достатню кількість доступної літератури, зроблено висновки. Автор формулює мету і завдання, хоч не завжди робить це чітко й виразно, але при цьому виклад відповідає їм. Студент виявляє ознайомлення з основною літературою, хоч посилання на неї робить одиничні. Деінде спостерігається реферування чи навіть неоформлене цитуванням переписування. За зразком правильно оформляє титульний аркуш, а в списку літератури припускається неточностей (не більше 3 у сумі). Додатки є, але не в усьому відповідають правилам (наприклад, таблиці не мають назв).

Мовленнєва грамотність достатня, але фіксується відхилення від наукового стилю при намаганні дати самостійно опис мовної одиниці, можливі орфографічні й пунктуаційні помилки в типових правописних позиціях, не виявляється багатство мовлення, а тому можливі тавтологія, плеоназми, вживання слів у невласливих значеннях. На захисті студент користується записами, які в основному показують його обізнаність з теми, але при цьому він губиться, відповідаючи на питання, намагається навести приклади, а не їх власну інтерпретацію.

2 б. – свідчить про первісне опрацювання теми: зібрано мінімум матеріалу, студент уявляє про що треба писати і реферативно передає теоретичні відомості. При цьому мовний матеріал не аналізує, а підставляє під відомі твердження. Самостійності у викладі практично немає. Структурно робота незграбна, може мати не всі необхідні компоненти.

Мовленнєве оформлення в самостійних фрагментах примітивне, з великою кількістю помилок.

Захист показує, що студент має загальне уявлення з проблеми, яке намагається донести до слухачів при виступі.

1,0 б. – виставляється за роботу, написану на основі єдиного джерела, яке формує найзагальніше розуміння проблеми. Студент реферує матеріал, не виділяючи цитат (списує частини монографії чи статті), робить примітивні висновки. Але виступає перед аудиторією, невпевнено переказуючи прочитаний текст. Мовленнєве оформлення несамостійне, можуть бути помилки.

Змістовий розділ 1 «Туризм як соціально-економічна система. Нормативно-правове регулювання туристичної діяльності в закладах освіти України» передбачає підготовку такого контенту: *мультимедійна презентація, що присвячена історії розвитку туризму як специфічного соціально-економічного явища.*

Змістовий розділ 2 «Організація та проведення туристичних подорожей» передбачає підготовку такого контенту: *мультимедійна презентація присвячена специфіці певного напрямку спортивного туризму.*

Форми проведення контролю за окремими змістовними розділами під час вивчення дисципліни «Основи наукових досліджень»:

- комплексна письмова контрольна робота;
- комплексне тестування.

За комплексне тестування чи письмову контрольну роботу студенти максимум можуть отримати 20 балів. Контрольна робота містить в собі як питання теоретичного характеру, так і практичні завдання з вивчених тем.

З дисципліни «Основи туризму» передбачена така форма семестрового контролю як залік. Максимальна кількість балів, яка може бути виставлена під час заліку, - 100 балів. Підсумкова кількість балів з дисципліни визначається як сума балів поточного контролю та контролю за окремими змістовними розділами. За рішенням кафедри студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі: роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій за напрямком дисципліни, яка викладається, а також були учасниками олімпіад, конкурсів, тощо можуть присуджуватися додаткові бали. Таким чином, щоб отримати підсумкову оцінку на екзамені з курсу «Основи туризму» (максимум 100 балів), студенти в процесі вивчення дисципліни повинні виконати всі практичні роботи (максимум 45 балів), написати дві контрольні роботи (максимум 40 балів), а також виконати завдання самостійної роботи (максимум 15 балів), в усній або письмовій формі відповідати на поставлені питання під час практичних занять (за кожен такий вид роботи студент максимум отримує по 5 балів).

**Розподіл балів, які отримують студенти
з дисципліни «Основи туризму» за такої форми підсумкового контролю як залік**

Поточне тестування та самостійна робота									Контр. роб.	Сам. роб.	Сума	
Змістовий модуль №1		Змістовий модуль № 2										
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	KP1	KP2	15	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	20	20		
Бали за модуль		Бали за модуль							Всього		15	100
10		35							40			

T1, T2 ... T12 – теми змістовних розділів.

KP1, KP2 – контрольні роботи.

Вимоги викладача та правила поведінки студентів.

Під час вивчення дисципліни «Основи туризму» студенти мають регулярно відвідувати навчальні заняття згідно затвердженого розкладу або ж документально підтвердити важливу причину своєї відсутності (медична довідка, довідка з військокомату, лист-клопотання щодо участі у певних культурно-масових, наукових, спортивних заходах тощо).

В процесі навчання студенти мають дотримуватись принципів академічної доброчесності та загальноприйнятих норм етичної поведінки: зокрема не допускається з боку студентів списування, надання завідомо неправдивої інформації, фабрикація та фальсифікація даних, академічний плагіат та самоплагіат, несвоєчасне виконання чітко поставленого завдання, пропонування хабара викладачу, користування мобільним телефоном під час занять різної форми, а також іншими гаджетами під час контрольних заходів перевірки знань. Співпраця студента із іншими учасниками

навчального процесу (викладачами, студентами, працівниками навчальних лабораторій, деканату, бібліотеки та ін.) має базуватись на принципах поваги, партнерства та взаємодопомоги, відповідальності, законності, соціальної справедливості, дотримання ділового етикету.

Студент має право звертатися до викладача за додатковим поясненням матеріалу курсу чи змісту практичних завдань протягом робочого часу під час консультацій.

8. Підсумковий контроль.

При оцінювання знань і вмінь студентів враховуються:

- ступінь сформованості загальних та фахових компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, визначених освітньо-професійною програмою;
- ступінь опанування теоретичними знаннями з курсу «Основи туризму»;
- рівень осмислення студентами здобутих знань;
- повнота розкриття головних понять, точність застосування наукових термінів;
- правильність виконання практичних завдань;
- оволодіння вміннями і навичками правильно і ефективно застосовувати основні методи і прийоми географічних досліджень;
- ступінь розвитку в студентів творчого мислення, сформованість наукового світогляду та культури науково-дослідницької роботи;
- вміння студентів самостійно отримувати наукову інформацію, готувати наукові роботи, згідно найсучасніших вимог оформляти наукову і навчальну звітність.

Особливості перескладання підсумкових контрольних заходів у ЗВО регулюються «Положенням про комплексну систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Центральноукраїнському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка», «Положенням про внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності в Центральноукраїнському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка», Положенням про організацію освітнього процесу в Центральноукраїнському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка на 2020-2021 навчальний рік» та «Положенням про апеляцію результатів підсумкового контролю Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка». Всі ці нормативні документи розміщені на веб-сайті Університету для ознайомлення усім учасникам освітнього процесу.

У випадку отримання 35-59 балів (FX за шкалою ЄКТС) або 1-34 (F) за результатами семестрового контролю з дисципліни «Основи наукових досліджень» студент обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академічної заборгованості. Для окремих студентів у разі наявності поважних причин (стан здоров'я, участь в олімпіадах, конкурсах, змаганнях тощо), підтверджених документально, розпорядженням по деканату можуть встановлюватись індивідуальні терміни складання заліку.

Так за умов хвороби студенти після виходу на навчання приносять довідку, завірену у медпункті Університету, та реєструють її протягом трьох днів у деканаті факультету. Після цього їм продовжують сесію.

Також студенти мають право на повторне проходження семестрового контролю за умов конфліктної ситуації між студентом та викладачем. Для цього за дозволом ректора формується комісія із перескладання (три особи) та визначається нова дата контрольного заходу.